

OLDTID OG MIDDELALDER

Oldtidens ansigt. Faces of the Past. Til Hendes Majestæt Dronning Margrethe II 16. april 1990. (I kommission hos Poul Kristensen Forlag, 1990). 208 s., 295 kr.

Dette er dansk arkæologis gave til Dronningen på 50 års fødselsdagen som »tak for den indsigtfulde støtte og den varme interesse, hun altid har vist arkæologien« (Olaf Olsens forord). Hovedindholdet er 80 store farvebilleder, taget til lejligheden af Lennart Larsen, Nationalmuseets mesterlige fotograf. Til hvert billede knytter sig en tekst skrevet af i alt 57 arkæologer, overvejende danske, og en paralleltekst på engelsk. Indimellem findes tre litterære bidrag af henholdsvis Ebbe Kløvedal Reich, Klaus Rifbjerg og Villy Sørensen. Bogens hovedemne er de menneskefremstillinger, der kendes fra Danmarks oldtid, og udvalget spænder fra urokseknoglen fra Rymarksgårde til Kristus-skikkelsen på Jellingestenen. Bag i bogen findes nærmere angivelse af tid og sted for fundet, naturlig størrelse, litteratur mv. Her savner jeg en angivelse af, hvor genstandene befinder sig i dag.

»Arkæologer« skal åbenbart både opfattes bredt, idet det også omfatter numismatikere, og smalt, idet det ikke omfatter klassiske arkæologer. Men alt i alt er det blevet en dejlig bog, som både fødselaren og arkæologerne er godt tjent med. Bogen er udgivet af Det kongelige Nordiske Oldskriftselskab og Jysk Arkæologisk Selskab. Poul Kjærum og Rikke Agnete Olsen har redigeret. Indtægterne fra salget går til Dronningens arkæologiske fond; måtte de blive mange!

Erik Christiansen

Brita Malmer: *The Sigtuna Coinage c. 995-1005.* Commentationes de nummis saeculorum IX-XI in Suecia reperiuntur. Nova series 4. (Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien og Spink & Son, 1989). 120 s. + 36 pls.

Bogen er et led i et større projekt. Som del af det store videnskabelige arbejde, der i begyndelsen af 1950'erne blev påbegyndt om svenske vikingetids møntfund, fik Brita Malmer overdraget ansvaret for undersøgelserne og publiceringerne af de byzantinske og de skandinaviske mønter i svenske fund. Hendes første arbejde herom blev udgivet i 1961, og det fremgår af forordet til den her foreliggende bog, at den er blevet til med mellemrum over en længere tidsperiode.

I hovedsagen drejer det sig om et katalog over de mønter, der blev slået i Sigtuna for kong Olof Eriksson (»Skötkonung«) i perioden cirka 995-cirka 1005, for det meste efterlignende kong Æthelred af Englands mønter. Eller rettere sagt: Der er tre kataloger, to opstillet efter typer og ét efter fundsteder. Jeg har uden held søgt at finde rundt i disse kataloger, men har til gengæld glædet mig over de gode plancher, hvoraf næsten halvdelen er møntfotografier, resten er hånd tegnede gengivelser af møntomskriverne, diagrammer, kort mv. Det må have været et utroligt stort arbejde at samle alle de relevante oplysninger fra såvel private og offentlige møntsamlere som tidligere litteratur. Arbejdet har ikke været mindre vanskeligt af, at kun de færreste mønter ved påskrifter så som Olof rex, Sigtuna eller Svear vidner om deres oprindelige herkomst. I langt de fleste tilfælde har forf. måtte anvende en række andre kriterier såsom stempelkoblin-